

Результати опитування керівників підприємств Закарпатської області щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2025 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Закарпатської області в II кварталі 2025 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Закарпатської області** у II кварталі 2025 року свідчать, що, незважаючи на війну, високі ціни на сировину та матеріали, брак кваліфікованих працівників і недостатній попит, респонденти **очікували зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінили перспективи розвитку своїх підприємств** у наступні 12 місяців. Очікувалося помірне зростання цін, водночас девальваційні очікування посилилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 21.4% (у попередньому кварталі – 0.0%) (графік 1), у цілому по Україні – 9.2%;
- **помірну інфляцію:** 64.3% респондентів області очікували, що зростання цін не перевищить 10.0% (як у попередньому кварталі), у цілому по Україні – 41.6%. Головними чинниками інфляції респонденти продовжували називати витрати на виробництво, воєнні дії та їх наслідки та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **посилення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікували 85.7% респондентів (у I кварталі 2025 року – 64.3%), у цілому по Україні – 83.4%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 7.1% (попередньому кварталі – «мінус» 7.1%) (таблиця), у цілому по Україні – 2.4%;
- **збільшення обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 14.3% (у попередньому кварталі – 0.0%). Натомість респонденти області очікували, що обсяги реалізації товарів / послуг на зовнішньому ринку залишаться без змін: баланс відповідей – 0.0% (у I кварталі 2025 року – 12.5%) (таблиця). У цілому по Україні – 10.5% та 9.4% відповідно;
- **обсяги інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт без змін:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 0.0%). Водночас респонденти очікували збільшення інвестиційних видатків на машини обладнання та інвентар: баланс відповідей – 7.1% (у I кварталі 2025 року – 0.0%) (таблиця). У цілому по Україні – «мінус» 0.7% та 7.8% відповідно;
- **кількість працівників на своїх підприємствах залишиться без змін:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 14.3%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 4.4%;
- **зростання цін на товари / послуги, що купують підприємства, та на товари / послуги власного виробництва нижчими темпами:** баланси відповідей – 78.6% та 64.3% відповідно (у I кварталі 2025 року – 92.9% та 71.4% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину та матеріали (вплив чинника посилюється), курс гривні до іноземних валют, вартість трудових ресурсів і ціни на енергоносії (графік 7);
- **збільшення витрат на одиницю продукції та вищі темпи зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 50.0% і 42.9% відповідно (42.9% і 28.6% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежували спроможність підприємств **нарошувати виробництво**, респонденти називали воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на сировину та матеріали, брак кваліфікованих працівників і недостатній попит (графік 5).

Частка респондентів, які планували брати банківські кредити, зросла до 42.9% (графік 8). Респонденти надавали перевагу запозиченням у національній валюті. Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називали невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання, наявність інших джерел фінансування та занадто високі ставки за кредитами (графік 9).

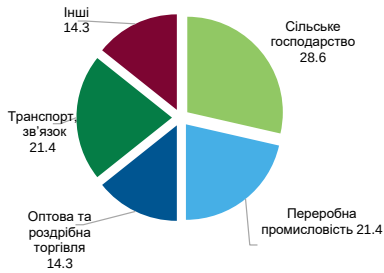
Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.2%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

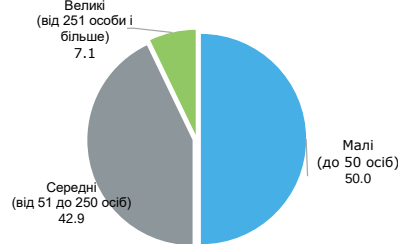
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств погіршився й оцінювався як поганий:** баланс відповідей – «мінус» 14.3% (у попередньому кварталі – 7.1%), у цілому по Україні – «мінус» 5.3%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва залишався нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 12.5% (у попередньому кварталі – «мінус» 42.9%);
- **підприємства області були змушені залучати додаткові виробничі потужності, щоб задовольнити неочікуване збільшення попиту:** баланс відповідей – «мінус» 14.3% (у I кварталі 2025 року – «мінус» 7.1%).

Паспорт вибірки^{1, 2}

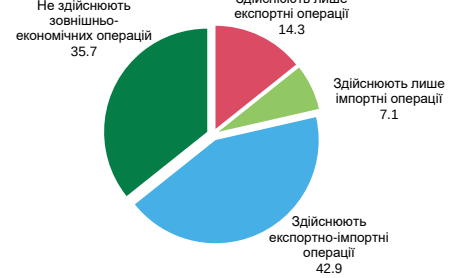
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

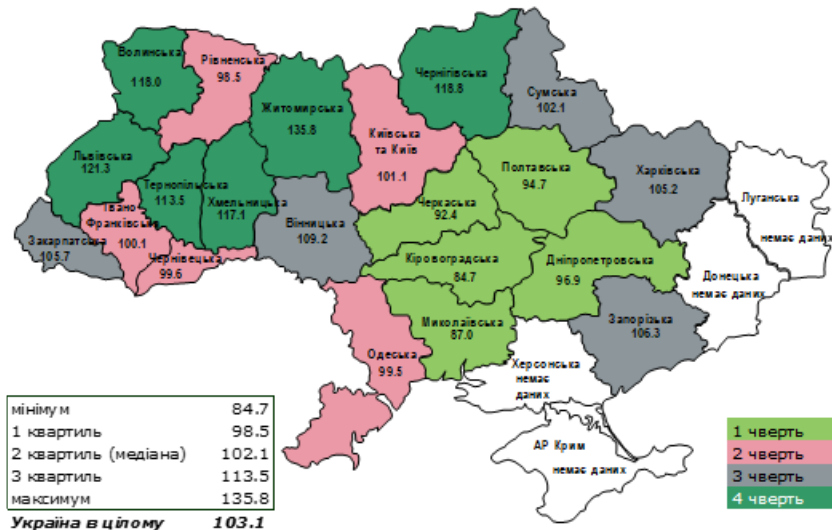

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 30 квітня – 27 травня 2025 року;
- опитано всього 14 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартіль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;

**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Закарпатської області щодо ділової активності (за складовими)

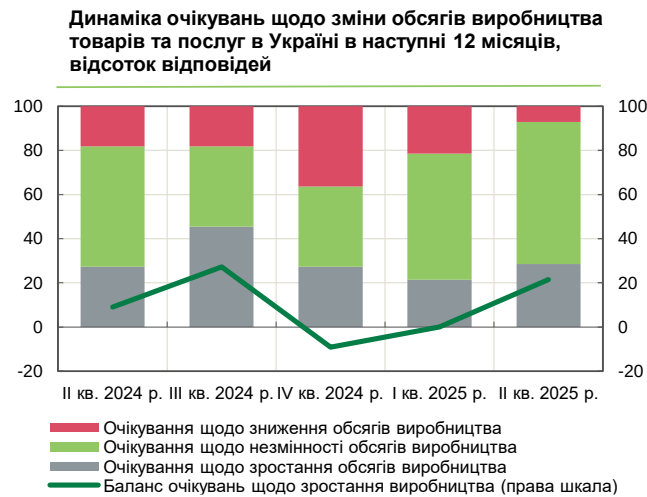
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2024 р.	III кв. 2024 р.	IV кв. 2024 р.	I кв. 2025 р.	II кв. 2025 р.
фінансово-економічного стану	9.1	0.0	0.0	-7.1	7.1
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	0.0	0.0	-18.2	0.0	14.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	9.1	-9.1	-9.1	0.0	0.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-9.1	0.0	0.0	0.0	7.1
кількості працівників	-18.2	0.0	-27.3	-14.3	0.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

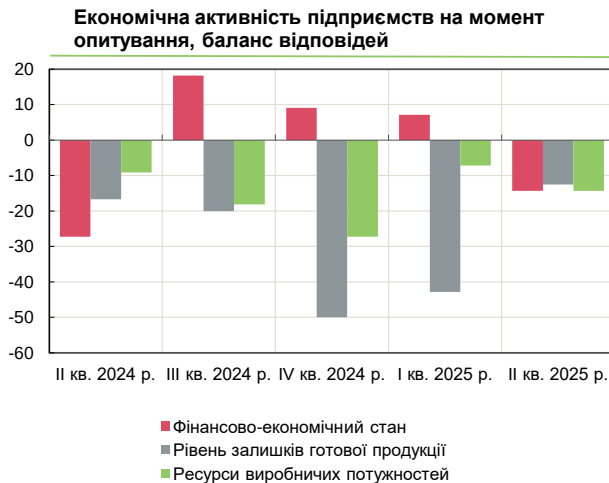
Графік 1

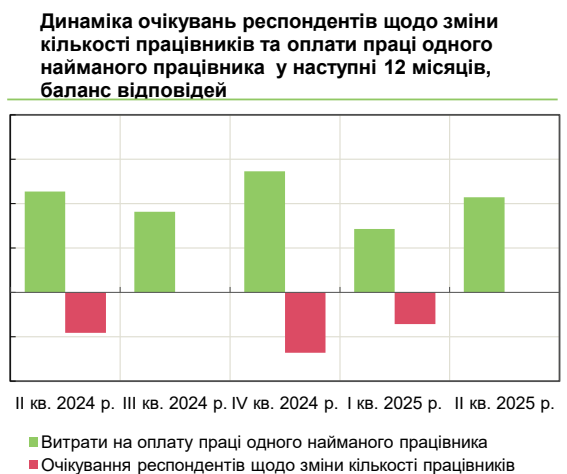
Графік 2

Графік 3

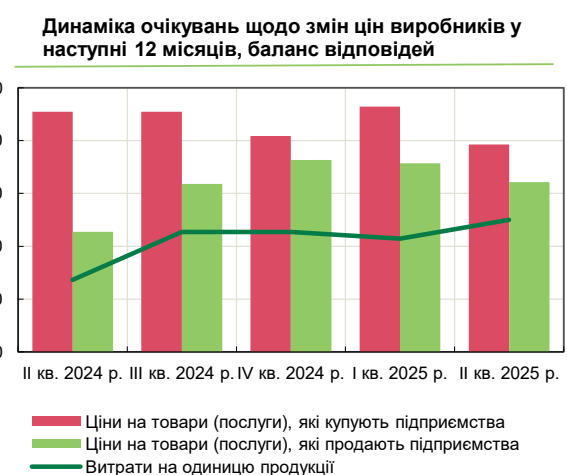
Графік 4

Графік 5

Графік 6

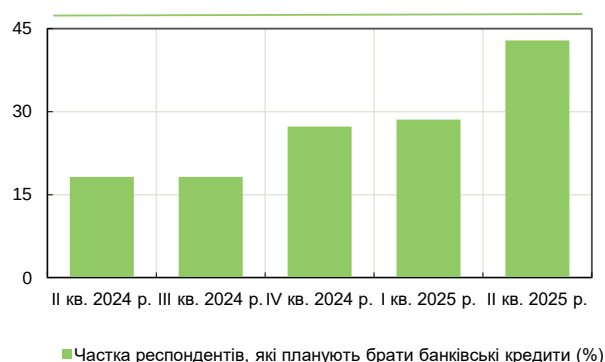
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Плани респондентів щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

